

Nota

Voor burgemeester en wethouders

Nummer: 15INT02673

Datum vergadering:

Nota openbaar:

1 SEP, 2015

► **Onderwerp:** Jaarrekening 2014, marap 2015 en begroting 2016 SOWECO / voortgang herstructurering SOWECO

Advies:

1. Kennis nemen van het resultaat van de jaarrekening 2014 en de lopende ontwikkelingen binnen SOWECO.
2. Kennis te nemen van de uitkomst van de begroting 2016 van SOWECO.
3. Kennis te nemen van de door het DB genomen besluiten in het kader van herstructurering van SOWECO.
4. De verdere uitwerking van de herstructureringsplannen van SOWECO af te wachten.
5. De raadscommissie samenlevingszaken te informeren door middel van deze nota.

Besluit B en W: Gewijzigd besluit → zie bijlage

Korte samenvatting:

Door middel van deze nota wordt u geïnformeerd over de jaarrekening 2014, de Managementrapportage 1ste kwartaal 2015 en de begroting 2016 van de GR SOWECO. Daarnaast wordt u hierbij kort geïnformeerd over de voortgang tot herstructurering van SOWECO, naar aanleiding van de hierover gehouden extra DB-vergadering van SOWECO d.d. 8 juli 2015.

Relevante eerdere besluiten:

15INT01259 Stand van zaken omvorming SOWECO, behandeld in B&W 12 mei 2015 en in raadscommissie 26 mei 2015.

Doelstelling:

Inzicht geven in de uitvoering van de Wsw, de door SOWECO behaalde resultaten, de verwachtingen voor 2016 en de voortgang ten aanzien van de herstructurering van SOWECO.

Oplossing:

1. Jaarrekening 2014

Aantal dienstbetrekkingen Wsw

Eind 2014 waren 1333 SW-geïndiceerde personen afkomstig uit de 6 gemeenten werkzaam binnen of buiten de muren van SOWECO, waarvan 172 vanuit Hellendoorn. Ten opzichte van 2013 betekent dit SOWECO-breed een teruggang van 76 personen. Deze terugloop heeft te maken met de door SOWECO (namens de gemeenten) gehanteerde instroomstop (inmiddels wettelijk door invoering van de Participatiewet), waardoor natuurlijk verloop niet meer vervangen wordt.

Begeleid werken

In 2014 had de gemeente Hellendoorn géén overrealisatie meer, onder meer door een onverwachte éénmalige ophoging van de taakstelling WSW. Dit heeft aanleiding gegeven om extra plaatsingen te realiseren door middel van begeleid werken. Het resultaat hiervan is geweest

dat 5 personen extra vanaf de WSW-wachtlIJst zijn geplaatst op functies bij individuele bedrijven. Totaal heeft de gemeente Hellendoorn nu 10 personen via begeleid werken.

WachtlIJst WSW

De in 2012 door SOWECO ingevoerde instroomstop heeft geresulteerd in een oplopende wachtlIJst Wsw. Eind 2014 blijkt dat de wachtlIJst weer is gedaald naar 385 personen, waarvan 46 uit de gemeente Hellendoorn. Dit is onder meer gerealiseerd door extra inspanningen van de gemeenten Almelo (project voorbereiding personen op garantiebanen) en Rijssen-Holten en Hellendoorn (plaatsing van personen bij bedrijven via begeleid werken)

Taakstelling Wsw gemeente Hellendoorn

In 2014 betrof de taakstelling van de gemeente Hellendoorn 186,10 arbeidsjaren (AJ). Dit was ongeveer 6 AJ hoger dan 2013. Omdat natuurlijk verloop binnen de WSW niet meer vervangen wordt, is per saldo – ondanks de extra plaatsingen via begeleid werken - de hogere taakstelling niet gerealiseerd. De realisatie over 2014 bedraagt 172,05 AJ (SOWECO (incl. Larcom-populatie) 163,17 AJ, Sallcon 1,0 AJ, Wezo 1,0 AJ en Begeleid Werken 6,88 AJ). Dit is 14,05 AJ minder dan de taakstelling. Als gevolg hiervan zal een bedrag van $14,05 \times \text{€ } 26.125,- = \text{€ } 367.063,-$ door het ministerie van SZW worden teruggevorderd. Bij het opmaken van de jaarrekening van de gemeente is hiermee rekening gehouden.

Exploitatieresultaat

De jaarrekeningen SOWECO eindigden de afgelopen jaren met een fors negatief exploitatie-resultaat. Dit is vooral veroorzaakt door een steeds negatiever subsidieresultaat (het verschil tussen de – licht stijgende - loonkosten WSW en de – steeds verder dalende - rijkssubsidie). Daarom betalen de gemeenten vanaf 2012 een ex-ante bijdrage in het tekort. Mede door de gerealiseerde bezuinigingen bij SOWECO en door hogere inkomsten door verhuur van bedrijfsruimten in de Matrix is het tekort in 2014 gehandhaafd op het niveau van 2013, zijnde € 3,4 mln. (voor Hellendoorn € 364.953,-).

Rekening houdend met deze gemeentelijke bijdragen laat de jaarrekening in 2014 een positief exploitatieresultaat zien van € 687.000,-. Het AB SOWECO heeft besloten het resultaat 2014 als volgt te bestemmen:

- € 134.065,- toevoegen aan een bestemmingsreserve "ontwikkelings- en opleidingskosten", i.v.m. aangegane verplichtingen als gevolg van de reorganisatie binnen SOWECO;
- € 470.000,- reserveren voor co-financiering van de herstructureringsplannen, waarvoor een extra rijkssubsidie kan worden verkregen (zie toelichting verderop in deze nota);
- € 82.467,- toevoegen aan de algemene reserve (waarvan 50 % naar de reserve GR en 50 % naar de reserve van de NV).

Met toevoeging van (een deel van) het positief exploitatieresultaat 2014 komt het eigen vermogen per 1-1-2015 uit op een bedrag van € 2,257 mln.

2. Management Rapportage 1ste kwartaal 2015

Met de invoering van de Participatiewet per 1 januari 2015 is instroom in de Wsw wettelijk niet meer mogelijk. Hierdoor zal de Wsw via de natuurlijke weg langzaamaan verdwijnen. Ook het plaatsen van mensen via begeleid werken is niet meer mogelijk. Het aantal begeleid werkers dat vanuit onze gemeente is geplaatst zal hierdoor in de toekomst ook langzaam aan verminderen. Door deze maatregelen is de wachtlIJst Wsw komen te vervallen. De mensen die op 31 december 2014 op de wachtlIJst Wsw stonden zijn overgezet naar het doelgroepen-register voor de garantiebanen. Voor de hierin opgenomen personen kan door het UWV c.q. de gemeente (afhankelijk van welke uitkering betrokkene heeft) actief gezocht worden naar een garantiebaan (indien via de gemeente, dan met inzet van de wettelijke loonkostensubsidie).

Door de gewijzigde wetgeving verandert de systematiek van de taakstelling WSW. Voor 2015 wordt voor de verdeling van de Wsw-middelen aangesloten bij de blijfkansen per gemeente van de mensen die werkzaam zijn in de Wsw. De verdeling wordt jaarlijks geactualiseerd op basis van de realisatie van het aantal arbeidsplaatsen voor Wsw-ers. Op basis van de berekening voor blijfkansen en het voor 2015 geldende normbedrag van € 25.916,- bedraagt de taakstelling voor de gemeente Hellendoorn voor 2015 ongeveer 166,5 AJ. Wordt een lagere taakstelling gerealiseerd dan zal er vanaf 2015 (door de decentralisatie) geen sprake meer zijn van

terugvordering. Overigens geldt andersom ook dat een hogere realisatie dan door het rijk is gepland (bijvoorbeeld in geval van minder uitstroom dan gepland) voor eigen rekening van de gemeente komt. Vooralsnog gaan wij er van uit dat de realisatie 2015 in de buurt van de taakstelling uitkomt.

Voor wat betreft de uitvoering binnen SOWECO wordt verwezen naar de bijgevoegde management-rapportage van SOWECO. Daarin wordt onder meer melding gemaakt van de gestarte nieuwe opdrachten voor SOWECO, zoals de uitvoering van beschut werk voor de gemeente Dinkelland (gestart begin 2015) en het PAUW-project (begeleiding en plaatsing van Wajongers met een SW-indicatie in opdracht van het UWV). Daarnaast heeft Extend BV opdrachten verworven bij grotere marktpartijen. Verder is er een toenemende dynamiek bij detacheringen (in het eerste kwartaal zijn 80 personen herplaatst) en zijn diverse groepsdetacheringen in voorbereiding. De netto toegevoegde waarde is 2,6 % minder dan begroot. Anderzijds zijn de opbrengsten uit verhuur hoger dan begroot en ook de mogelijkheden voor aanvullende verhuur van resterende leegstaande ruimten zijn goed.

Al met al blijft het exploitatieresultaat op basis van het eerste kwartaal 2015 € 59.000,-- achter ten opzichte van de begroting. Hieruit kunnen echter nog geen conclusies voor het totale jaarresultaat 2015 worden getrokken.

3. Begroting 2016 en meerjarenperspectief.

Op 29 juni 2015 is de BBV begroting 2016 vastgesteld en goedgekeurd door het AB en AVA SOWECO. Hierbij is op basis van het aantal AJ rekening gehouden met de verdeling van het te verwachten exploitatietekort. Uitgangspunt daarbij is geweest dat het tekort 2016 maximaal blijft op het niveau van 2014/2015.

Het tekort 2016 komt zonder extra gemeentelijke opdrachten uit op - € 3,873 mln. Om dit tekort terug te dringen, zijn extra gemeentelijke opdrachten nodig. Anders dan over 2015 is dat in deze begroting niet vertaald in een algemene taakstelling, maar zijn de extra opdrachten van de gemeenten al zoveel mogelijk geconcretiseerd, en waar mogelijk ook al financieel vertaald. De totale netto opbrengst van de gemeentelijke opdrachten is geraamd op € 419.000,--. Mede daardoor kan het tekort over 2016 blijven op het niveau van de voorgaande jaren, zijnde € 3,453 mln.

Dit betekent voor de gemeente Hellendoorn (op basis van 113,15 AJ) een bijdrage van 11 % = € 379.410,-- (exklusief de eigen financiering voor de ex-Larcomgroep van ongeveer 30 AJ). Namens de gemeente Hellendoorn is een intentieverklaring ingediend voor extra opdrachten, voornamelijk gerelateerd aan de nieuwe taken o.g.v. de Participatiewet. Dit betreft onder meer de uitvoering van loonwaarde-metingen en stimulering van meer opdrachten voor Extend en Multipack. Deze extra opdrachten zijn nog niet financieel vertaald en dus ook nog niet ingeboekt.

Daarnaast heeft SOWECO ook een meerjarenbegroting opgesteld. Daaruit blijkt dat het operationeel resultaat van SOWECO de komende jaren verder zal dalen, door het ontbreken van nieuwe instroom van SW-medewerkers. Anderzijds krijgt het bedrijf wel te maken met uitstroom van SW-voormannen, die in ieder geval voor een deel wel vervangen moeten worden door regulier betaalde werkbegeleiders. Het exploitatieresultaat voor de komende jaren (2016 - 2019) zal oplopend negatief blijven van € 3,873 mln. in 2016 tot 5,322 mln in 2019. Dit oplopend tekort is - mede door extra opdrachten van de gemeenten en uit de markt - minder negatief dan werd verwacht vanuit de meerjarenbegroting 2015 - 2018. Omdat binnen de gemeentelijke begrotingen geen ruimte is voor verdere verhoging van de gemeentelijke bijdrage in het tekort, heeft het DB besloten deze meerjarenbegroting niet vast te stellen, maar deze uitsluitend te benutten voor intern gebruik voor een goede afweging van het voor de komende jaren te voeren beleid.

Conform de vaste beleidslijn wordt de begroting van SOWECO aan de gemeenten aangeboden, waarbij college en raad in de gelegenheid worden gesteld om hun reactie op de begroting te geven. Deze reacties moeten uiterlijk in september bij SOWECO bekend zijn, zodat hiermee rekening gehouden kan worden bij de opstelling van de definitieve werkbegroting 2016, die in december door het AB moet worden vastgesteld.

Naar onze mening kan vooralsnog worden ingestemd met de begroting 2016, in afwachting van de ontwikkeling van de herstructureringsplannen van SOWECO.

4. Voortgang herstructurering SOWECO.

Over de herstructurering van SOWECO hebben wij u begin mei gerapporteerd, aan de hand van de door het DB van SOWECO vastgestelde raadsbrief. Daarin is aangekondigd dat hierover begin juli een extra DB-vergadering zou plaatsvinden. Dit overleg heeft plaatsgevonden op 8 juli j.l. Hierbij informeren wij u in het kort over de door het DB genomen besluiten.

1. retributieregeling.

Conform de eerdere opdracht van het DB hebben de gemeenten en SOWECO het voorstel voor invoering van een retributieregeling uitgewerkt. Deze regeling is bedoeld om de aangesloten gemeenten te stimuleren tot het geven van extra opdrachten aan SOWECO. De stimulans bestaat hierin dat van de netto opbrengst van elke opdracht 50 % terugvloeit naar de opdrachtgevende gemeente, en dat de overige 50 % ten gunste van de exploitatie van SOWECO wordt gebracht. Het DB heeft besloten deze regeling met onmiddellijke ingang (= vanaf 8 juli 2015) in te voeren, echter uitsluitend voor nieuwe gemeentelijke opdrachten (waaronder ook wordt begrepen het aangaan van een nieuw contract bij afloop van een bestaand contract, zoals bijvoorbeeld t.a.v. de groenopdracht van de gemeente Tubbergen). Verder is besloten periodiek te rapporteren over de stand van zaken van de gemeentelijke opdrachten, en deze regeling na 1 jaar te evalueren.

Voor de gemeente Hellendoorn betekent e.e.a. concreet dat bij de verstrekking van extra opdrachten richting SOWECO (bijvoorbeeld in het kader van de afgesproken taakstelling voor 2015, zie hieronder) en bij de in voorbereiding zijnde groepsdetachering voor groenonderhoud gebruik gemaakt kan worden van deze retributieregeling.

2. benchmark.

Op verzoek van het DB is ambtelijk een benchmark uitgevoerd om beter in beeld te krijgen op welke wijze in andere gemeenten c.q. SW-bedrijven wordt ingespeeld op de nieuwe Participatiewet en de afbouw van de oude WSW. De belangrijkste conclusie uit deze benchmark is dat een combinatie tussen WSW en de Participatiewet de meeste mogelijkheden biedt voor een goede uitvoering en een beter financieel resultaat. De oplossingsrichtingen die landelijk worden gekozen, zijn echter verschillend. Er zijn gemeenten die hun lokale taken vanuit de Participatiewet onderbrengen bij het regionale SW-bedrijf, maar het omgekeerde komt ook steeds vaker voor: gemeenten die de WSW-uitvoering meer verbinden aan de lokale uitvoering van de Participatiewet.

Dat hierover verschillend wordt gedacht, heeft alles te maken met de verschillen in schaalgrootte, mate van werkgelegenheid en dergelijke van de verschillende gemeenten. Dit speelt ook binnen het werkgebied van SOWECO. Vorig jaar is daarom al uitgesproken dat binnen de GR ruimte geboden moet worden voor lokaal maatwerk. Dit thema vraagt echter om een meer fundamentele bezinning op de gewenste uitvoering van de Participatiewet en de WSW, in relatie tot de bestaande praktijk binnen deze regio. Het DB heeft besloten dit thema komend najaar verder uit te werken, en daarvoor op korte termijn een tweede werkconferentie te beleggen.

3. juridische vormgeving.

Het onderzoek naar de gewenste juridische vormgeving van SOWECO-nieuw is nog in volle gang. Er zijn wel diverse uitvoeringsmodellen in beeld gebracht, maar omdat structuur volgend is op de strategie, kan hierover pas concreet worden geadviseerd als de strategie definitief bepaald is. Daarnaast speelt nog de opdracht om de bestaande GR te herzien in verband met wijzigingen in de Wet Gemeenschappelijke Regelingen. Het streven is er op gericht om deze vraagstukken gelijktijdig af te ronden, zo mogelijk nog voor 1-1-2016.

4. herstructureringsplan.

Het ministerie van SZW heeft een budget beschikbaar gesteld uit de zogenaamde sectormiddelen om de herstructurering van de SW-bedrijven te ondersteunen. Voor SOWECO is een budget van 3 á 4 ton beschikbaar, onder de voorwaarde van co-financiering door de gemeenten of het SW-bedrijf zelf. Conform de voorwaarden hebben de Twentse SW-bedrijven hiervoor een gezamenlijk plan opgesteld, waarin ook de mogelijkheden voor verdere onderlinge samenwerking zijn meegenomen. Voor de vereiste co-financiering is een deel van het batig saldo 2014 van SOWECO gereserveerd.

Effecten:

College en raadscommissie zijn op hoofdlijnen geïnformeerd over de ontwikkelingen binnen SOWECO en kunnen desgewenst reageren op de begroting 2016.

Planning:

Behandeling van dit rapport in het college van 25 augustus a.s., en het informeren van de raadscommissie samenlevingszaken op 15 september 2015.

Financiële consequenties:**a. Begroting 2015**

In de begroting 2015 van SOWECO is een taakstelling "netto resultaatverbetering" opgenomen. SOWECO heeft naar aanleiding hiervan de betrokken gemeenten benaderd om te komen tot concretisering van aanvullende werkzaamheden. Als dit niet via extra opdrachten wordt ingevuld, wordt de bijdrage in het tekort voor de gemeente Hellendoorn verhoogd met € 35.000,--. Hierover zijn principe-afspraken gemaakt voor inschakeling van SOWECO voor b.v. loonwaardemetingen (conform de intentieverklaring bij de begroting 2016). Daarnaast is regionaal een tijdelijk Portaal SOWECO gestart voor coördinatie van het overleg met de VSO- en PRO-scholen voor begeleiding van de instroom van deze nieuwe doelgroep in de Participatiewet. De feitelijke extra opdrachten kunnen worden betaald uit de geraamde middelen in het Uitvoeringsprogramma Participatiewet 2015. Voor zover daarnaast nog een taakstelling resteert, kan deze binnen de geraamde middelen van de gemeentebegroting 2015 worden opgevangen.

b. Begroting 2016

In de gemeentebegroting 2016 wordt rekening gehouden met:

- een bijdrage in het exploitatietekort SOWECO voor een bedrag van € 379.410,--;
- de kosten van de ex-Larcom populatie (netto ongeveer € 165.000,--);
- het voordeel op begeleid werken (netto voordeel ongeveer € 90.000,-- incl. bonus begeleid werken);
- Doorbetaling van de rijkssubsidie voor 3 inwoners uit Hellendoorn die werken bij regionale SW-bedrijven (WEZO-Zwolle, Sallcon-Deventer en SWB-Hengelo).

De hoogte van de rijkssubsidie 2016 is nog niet definitief bekend. Uitgaande van de voorlopige prognose en rekening houdend met bovenstaande kosten is in de concept-gemeentebegroting 2016 een totaal-budget van afgerond € 445.000,-- opgenomen voor de WSW.

De extra taken voortvloeiend uit de Participatiewet komen ten laste van de middelen ingevolge de Participatiewet, en zullen in het Uitvoeringsprogramma re-integratie en participatie 2016 worden meegenomen.

Personele consequenties:

n.v.t.

Juridische consequenties:

Geen.

Informatisering / Automatisering:

n.v.t.

Burger- en overheidsparticipatie:

n.v.t.

Communicatie:

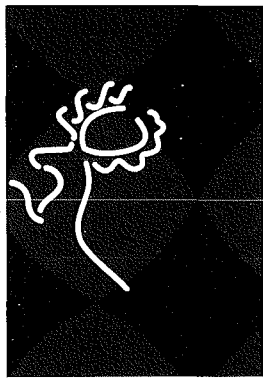
Communicatie over het resultaat van de jaarrekening en de begroting verloopt via SOWECO.

Overige consequenties:

Geen.

Besluit B en W

Gemeente
Hellendoorn

Nummer : 15INT02673
15BW00334

Datum vergadering: 1 september 2015

Onderwerp : Jaarrekening 2014, marap 2015 en begroting 2016 SOWECO / Voortgang herstructurering SOWECO.

Advies:

1. Kennis nemen van het resultaat van de jaarrekening 2014 en de lopende ontwikkelingen binnen SOWECO.
2. Kennis te nemen van de uitkomst van de begroting 2016 van SOWECO.
3. Kennis te nemen van de door het DB genomen besluiten in het kader van herstructurering van SOWECO.
4. De verdere uitwerking van de herstructureringsplannen van SOWECO af te wachten.
5. De raadscommissie samenlevingszaken te informeren door middel van deze nota.

Besluit: GEWIJZIGD BESLUIT:

1. Kennis nemen van het resultaat van de jaarrekening 2014 en de lopende ontwikkelingen binnen SOWECO.
2. Kennis te nemen van de uitkomst van de begroting 2016 van SOWECO.
3. Het bestuur schriftelijk verzoeken een meerjarenbegroting vast te stellen, conform de geldende voorschriften.
4. Kennis te nemen van de door het DB genomen besluiten in het kader van herstructurering van SOWECO.
5. De verdere uitwerking van de herstructureringsplannen van SOWECO af te wachten.
6. De raadscommissie samenlevingszaken te informeren door middel van deze nota.